Zaterdag 5 Januari 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4702

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
tel. 1358. Postbus 80, Willemstad.
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Marshall bewerkt Chinese verzoening.

Sjahrirs cabinet ondergaat wijziging.

Unrra's Morgan krijgt ontslag.

MORGANS ONTSLAG GEËIST.

Het hoofdkwartier van de Herstel-organisatie (UNRRA) maakte bekend, dat het aan Luitenant Generaal Sir Frederick Morgan, hoofd van de organisatie in Duitsland, gevraagd heeft om ontslag te nemen. Volgens de bekendmaking gevoelde de Herstel-Organisatie zich „verplicht" om zijn ontslag te vragen als gevolg van de persconferentie die hij Woensdag in Frankfurt hield waarbij Morgan zeide, dat volgens zijn mening een geheime Joodse organisatie achter de grootscheepse uittocht der Joden uit Polen zit (Washington, (AP) 4.1).

FRANKRIJK AANVAARDT.

Een Franse nota waarin de aanvaarding van de op de conferentie van Moskou genomen beslissingen over het Verre Oosten — hoewel niet zonder enig voorbehoud — werd bekend gemaakt, is gisteravond aan den Noordamerikaansen Ambassadeur Jefferson Cafferij overhandigd. Cafferij zal de nota moeten doorzenden naar Moskou, Londen en Washington. Het enige voorbehoud, dat door de Fransen gemaakt werd aan de aanvaarding der beslissingen, is dat het eenzelfde veto-recht als Rusland, Groot Britannië, China en de Verenigde Staten wenst wanneer het Franse aangelegenheden — en in het bizonder Indo-China — betreft. Men zegt echter dat deze Franse voorwaarde geen moeilijkheden schept, aangezien de activiteiten van de bestuurscommissie beperkt zijn tot Japan (Parijs, (AP) 5.1).

RESOLUTIE INGEDIEND.

Een resolutie waarin de vestiging van een commissie ter beheersing van de atomaire energie wordt voorgesteld, is bij de Organisatie der Verenigde Landen ingediend kort vóór middernacht — de tijdslimiet welke gesteld was voor het indienen van resoluties voor de bijeenkomst der algemene vergadering. De resolutie werd door de Britse afvaardiging ingediend namens de Verenigde Staten, Groot Britannië, Rusland, China en Canada. Volgens een zegsman van de Organisatie der Verenigde Landen was de vertraging in de indiening van de resolutie het gevolg van moeilijkheden in het telegraafverkeer tussen Londen en Moskou. De formele goedkeuring van de Sovjet Unie werd niet ontvangen vóór middernacht, doch men nam aan, dat zulk een goedkeuring zou afkomen (Londen, (AP) 5.1).

ONTHULLINGEN OVER DE SOVJET-METHODES.

door

Frank Brutto.

Zbignieuw Stypulkowiki, vroeger leider van de Nationaal Democratische Partij in Warszawa en een van de zestien Poolse leiders, die het vorig jaar naar om te worden bracht werden Moskou geberecht op beschuldigingen van sabotage, verklaarde gisteren dat hij en zijn metgezellen elk op zijn minst 120 maal ondervraagd werden alvorens zij voor de Sovjet-rechtbank verschenen. Hij zeide, dat sommigen wel 220 maal ondervraagd werden gedurende de tien weken, dat zij wachtten op hun berechting.

Stypulkowiki, die op geheimzinnige wijze in Rome arriveerde na zijn straf van vier maanden in een Sovjet-gevangenis te hebben uitgezeten, verklaarde: „Wij werden twee en een halve maand in voorarrest gehouden. Elke man werd 120 tot 220 maal ondervraagd en elke ondervraging duurde van drie tot negen uren." Hij zeide, dat het proces slechts drie dagen duurde, doch dat in die tijd de Sovjet-aanklagers getuigenissen indienden, „welke veertig boekwerken vulden."

„De Russen vertelden mij dat ik de eerste van de Poolse afvaardiging was die de druk weerstond om schuld te erkennen."

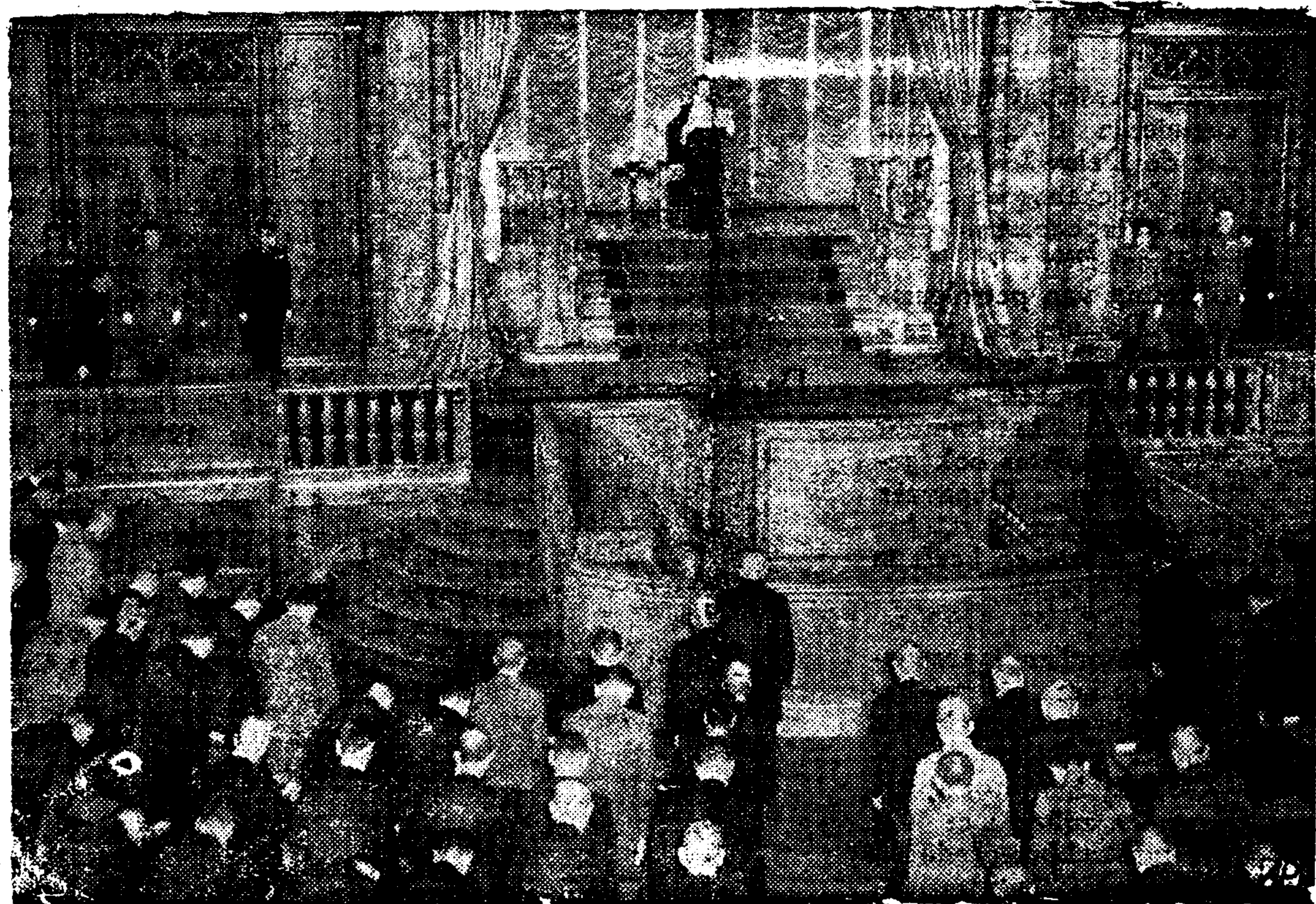
Stypulkowiki zeide, dat de Russen hem ook mededeelden, dat hij „de eerste persoon was die berecht werd in de zaal die geen schuld bekende sedert 1917". Hij zeide niet hoe hij in Italië gekomen was, doch gaf toe, dat de reis „niet-officieel" was, omdat de „toestanden in Polen van zodanige aard zijn, dat het onmogelijk was voor mij om er te werken". Hij zeide dat vier van de veertien die samen met hem berecht werden, nog in de gevangenis zijn en dat de zestiende, wiens naam hij niet noemde, in Moskou overleed zonder ooit terecht te hebben gestaan.

Hij vertelde hoe de groep, waaronder Jan Jankowiki, waarnemend Minister-President van de Poolse regering in Londen, naar Moskou ging onder de indruk, dat hij de gast was van Maarschalk Georgi Zjukov, doch in plaats daarvan in de gevangenis terecht kwam. De gebeurtenissen die leidden tot de berechting begonnen in Maart toen de Russen Jankowiki en Generaal Leopold Okulicki uitnodigden om de veiligheid der Russische verkeersroutes tijdens het laatste offensief tegen Duitsland te bespreken.

Stypulkowiki zeide: „Wij concludeerden dat zulk een initiatief binnen de grenzen van de internationale wet was. Een weigering zou den Russen aanleiding hebben kunnen geven om te beweren, dat wij sabotage pleegden, zodat wij de kans zouden verliezen het bestuur over het land over te nemen. Daarom namen wij de uitnodiging aan."

„Op 28 Maart werd ons medegedeeld, dat Zjukov de afvaardiging wenste te ontvangen . . . Men zeide dat Zjukov zo verlangend was de afvaardiging te ontvangen, dat hij een vliegtuig zond om haar naar zijn hoofdkwartier te brengen. In de lucht deelde een adjudant ons mede, dat Zjukov zich in Moskou bevond en wij de gasten der Russen zouden zijn.

De mist boven Moskou hield het vliegtuig in de lucht, doch toen de brandstof opraakte, werd een noodlanding gemaakt in sneeuw, welke zes voet dik lag, op ongeveer 300 kilometer ten Oosten van Moskou. Wij voltooiden de reis naar Moskou per trein. Daar werden wij wederom begroet door een Russischen generaal die ons in luxe-auto's bracht naar een imposant gebouw. Wij wisten spoedig dat wij ons in de befaamde Lubianka-gevangenis bevonden. Wij werden ervan beschuldigd de sabotage te leiden en nog van andere dingen — waaronder samenwerking met de Duitsers — hetgeen vooral verschrikkelijk was, aangezien elk onzer in een Duits concentratiekamp had gezeten en leden van zijn gezin had verloren tijdens de Duitse bezetting" (Rome, (AP) 5.1).

Terwijl de leden van de Japanse Landdag het hoofd buigen, leest Keizer Hirohito (boven midden) zijn rescript voor in het Huis der der Pairs te Tokio.

CHINA ERKENT BUITEN MONGOLIË.

Het Chinese Departement van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat China de onafhankelijkheid van Buiten-Mongolië erkend heeft. In Buiten-Mongolië werd onlangs een plebisciet gehouden over de vraag of het onafhankelijk wil zijn en algemeen was men ervoor. Overeenkomstig het Chinees-Russisch verdrag heeft China thans de onafhankelijkheid van Buiten-Mongolië erkend (Tsjoengking, (AP) 5.1).

DE BEZETTING VAN MANTSJOERIJE.

De troepen van de nationale Chinese regering zullen Kwangtsjeng in Mantsjoerij binnenrukken, zodra het weer dat toelaat. Volgens berichten uit Peiping hebben een Chinese burgemeester en zijn personeel de administratie over Harbin reeds overgenomen hoewel er nog geen troepen zijn aangekomen. De troepen wachten ook nabij Moekden op orders om de stad binnen te trekken (Tsjoengking, (AP) 5.1).

HET LOOPT SPAAK IN ROEMENIË.

Er is een impasse in de onderhandelingen tussen de Roemeense partijen en de regering van Groza, volgens de beste inlichtingen. De regering zou officieel aan de partijen hebben medegedeeld, dat zij de afgevaardigden niet aanvaardt welke door de partijen werden aangewezen om regeringsposten te bezetten overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst te Moskou. Dit volgde op een vastgestelde bijeenkomst van de Commissie der Grote Drie, waar alleen Harriman en Clark Kerr verschenen. De Russische vertegenwoordiger, Andrei Visjinsky, kwam niet opdagen. Volgens ingelichte berichtgevers zijn de partijen niet geneigd de voorstellen van de regering te aanvaarden, omdat zij der mening zijn toegedaan, dat de keuze van de uiteindelijke partij-afgevaardigden door de Commissie der Grote Drie moet geschieden en niet door de regering van Groza (Boekarest, (AP) 5.1).

WIJZIGING IN INDONESISCH CABINET.

Het Indonesisch cabinet onderging een verandering, terwijl de „regeringsleiders" definitieve plannen bekendmaakten om de Japanse gevangenen en de Nederlandse geïnterneerden op Java te verwijderen. Amir Sjarifoeddin trad af als Minister van Voorlichting, doch behield de portefeuille van Minister van Veiligheid. Hij begaf zich naar Djokjakarta om dichter bij het hoofdkwartier van de nationalistische beweging te zijn. Premier Soetan Sjahrir maakte bekend, dat de Japanners de havenstad Cheribon gekozen hebben voor de samentrekking van hun troepen ter ontscheping. Mohamed Nathir, vroeger lid van het Indonesisch Nationaal Comité te Bandoeng, is de nieuwe Minister van Voorlichting.

HET COMMUNIQUÉ.

Het communiqué zegt, dat in Semarang het centrum van de vijandelijkheden zich meer naar het Westen verplaatste, maar dat de geallieerde troepen geen verliezen leden. Onmiddellijk ingrijpen van de troepen heeft elke dreigende aanval van deze zijde volkomen gedesorganiseerd. Te Batavia, Buitenzorg en Bandoeng is het over het algemeen rustig. Een convooi dat uit Bandoeng terugkeerde, is veilig te Buitenzorg aangekomen, zonder dat er incidenten voorvielen. Te Bandoeng werden tien personen gearresteerd in een verdacht huis, dat vermoedelijk het Pemoeda-hoofdkwartier is.

Een groep van ongeveer 100 man werd te Lopang (Oost-Java) door artillerievuur uit elkaar gejaagd. Meer dan 70 plunderaars en personen, die zich na de voorgeschreven tijd op straat bevonden, werden gearresteerd. Een munitie-opslagplaats welke op ongeveer 150 ton geschat wordt, werd ten Noorden van Soerabaia gevonden. Te Padang hebben Britse troepen een drukkerij vernietigd, waar valse bankbiljetten gemaakt werden (Aneta).

CHINESE CONSUL-GENERAAL NAAR BATAVIA.

De Heer Chia Tung Tsiang, die uit Singapore naar Batavia zal vertrekken teneinde de functie van consul-generaal aldaar te vervullen, deelde aan de „Strait Times" mede, dat de Tsjoengking-regering geen enkel bericht ontvangen had van de op Java woonachtige Chinezen betreffende hun positie onder de thans heersende toestanden; evenmin hadden zij een verzoek om hulp van deze zijde ontvangen (Aneta).

OOK DE CHINEZEN.

Radio-Soerabaia riep Donderdag een verklaring om van den Indonesischen extremist Soetomo waarin hij waarschuwde, dat de dag van afrekening voor de Chinezen in Nederlands Indië komen zal. Vele Chinezen zijn namelijk op de hand van de Nederlanders en Eurasiërs en tegen de Indonesiërs, die voor het Indonesisch nationalisme opkomen (Aneta).

WESTINDISCHE CONFERENTIE.

De tweede Westindische conferentie zal op 21 Februari gehouden worden op de Juffereilanden onder auspiciën van de Engels-Amerikaans Caraïbische commissie.

Nederlandse en Franse vertegenwoordigers zullen aan de besprekingen deelnemen. De Noordamerikaanse vice-voorzitter, Charles W. Taussig, zal de vergadering presideren; de agenda zal later bekend gemaakt worden (Aneta).

het nieuws van vandaag

Eerder dan verwacht werd hebben de Chinese regering en de communisten een overeenstemming bereikt om de strijd te staken en het verkeer in het ontwrichte land te herstellen. De overeenkomst kwam tot stand als gevolg van de bemiddeling van Generaal George C. Marshall, specialen afgezant van de Verenigde Staten naar China. Volgens het blijde bericht zijn reeds vertegenwoordigers benoemd om de maatregelen ten uitvoer te brengen. De biezonderheden van de overeenkomst hebben ons nog niet bereikt, zodat ons bijvoorbeeld niet bekend is of de regeringstroepen hun opmars in Jehol zullen stopzetten. In Mantsjoerije staat men practisch toch al stil als gevolg van het weer. Zelfs voor vleigtuigen is de reis moeilijk. Uit Sjanghai wordt evenwel tegelijk gemeld, dat 26.000 manschappen van de regeringsstrijdkrachten binnenkort door Noordamerikaanse schepen zullen worden gebracht naar Mantsjoerije.

Over Indonesië kan jammer genoeg nog geen overeenkomst bereikt worden. Sjahrirs cabinet heeft een geringe wijziging ondergaan, doch deze schijnt niet van dusdanig aard, dat zijn politiek een nieuwe koers zal inslaan.

Zo is er ook nog geen overeenkomst in Roemenië, waar een Brits-Noordamerikaans-Russische commissie in opdracht van de Grote Drie tracht een nieuwe regering te vormen. De regering van Groza schijnt evenwel te menen, dat zij de voorgestelde partij-afgevaardigden al dan niet kan aanvaarden, zodat dit geschil eerst van de baan zal moeten alvorens men verder kan werken. Op de laatste besprekingen tussen de Geallieerde vertegenwoordigers kwam de Russische vertegenwoordiger ook niet opdagen zodat men zich afvraagt of die de zaak op de lange baan wil schuiven. In Washington, tenslotte, heeft het hoofdkwartier van de Herstel-Organisatie bekend gemaakt, dat men Luitenant Generaal Frederick Morgan, die de organisatie in Duitsland vertegenwoordigt, gevraagd heeft om ontslag te nemen. Men was „verplicht" dit te doen om zijn uitlating met betrekking tot de Joodse uittocht uit Polen.

De Geschiedenis in wording — I

Franco, Hirohito en de beklaagden van Neurenberg bij de opening van een nieuw jaar.

Met de intrede van het nieuwe jaar opent Dagblad „Amigoe di Curaçao" een nieuwe wekelijkse rubriek onder de titel „De Geschiedenis in wording" waarin de voornaamste gebeurtenissen die zich in de wereld voordoen zullen worden besproken.

In 1945 kwam met de overwinning op de vijanden der democratie tevens een eind aan „De Kroniek der Victorie". Deze werd gevolgd door „De weg naar de Vrede", welke voorlopig echter versperd is door de atoombom. **Deze nieuwe rubriek beoogt een** voortzetting te zijn van onze wekelijkse overzichten, zij het in enigszins gewijzigde vorm. Ter referentie zal zij door ons worden genummerd.

. . .

DE CRISIS VAN FRANCO — SPANJE.

De vijanden van Francisco Franco van Spanje schijnen het ogenblik gekomen te achten om hem uit het zadel te lichten en in dat land een nieuw regime te vestigen hetwelk de volkswil zal moeten vertegenwoordigen.

Francisco — zo zeggen zij — heeft de as gesteund. Bovendien is hij een dictator. Dus moet hij verdwijnen.

Zo zien wij dan, dat plannen gemaakt worden voor een conferentie tussen de Franse, Britse en Noordamerikaanse Ministers van Buitenlandse Zaken met de bedoeling de betrekkingen met **Franco-Spanje te herzien. Zo** zien wij ook, dat Dr. Juan Negrin, de communistisch georiënteerde Spaanse „republiek", bezoekjes aflegt bij de Noordamerikaanse, Britse en Franse regeringen (in die volgorde) om haar van advies te dienen hoe men zich het gemakkelijkst van Fanco kan ontdoen. En tenslotte zien wij, dat de leden van de Spaanse republikeinse regering in ballingschap één voor één Mexico veraten en zich begeven naar de Verenigde Staten of Europa waar zij blijkbaar beter in staat zullen zijn om hun doel te bereiken.

José Giral, de Premier van deze „regering", hield dezer dagen een persconferentie in New York waarbij hij voorstelde, dat men diplomatieke en economische druk zou oefenen op Franco-Spanje.

Wij willen geen burgeroorlog in Spanje, doch als men ons niet helpt zullen wij er niet voor terugdeinzen er een te ontketenen, dreigde Giral. Men moet hieruit opmaken dat Giral een van die mensen is, die het principe zijn toegedaan dat het doel de middelen heiligt. Waar hij zegt het hoofd van een regering te zijn is dit des te erger.

Zulke regeringshoofden maken dat er telkens weer oorlog komt in de wereld. Of zij nu Falangist heten te zijn of Democraat, doet er niet toe — in feite zijn zij a-democratisch.

Giral slaagde er trouwens niet in ons ervan te overtuigen, dat 99% van de Spaanse bevolking tegen Franco is, waar de Noordamerikaanse Ambassadeur Norman Armour nog kortgeleden zeide de practisch geen oppositie tegen Franco in Spanje te hebben ontdekt.

Vroeg of laat zal de Caudillo zeker moeten gaan. Als hij echter plaats moet maken voor mensen die de principes van Negrin en Giral zijn toegedaan, zal het geen winst zijn voor Spanje in de wereld.

HIROHITO WORDT OOK DEMOCRAAT.

De „Zoon des Hemels" is het Nieuwe Jaar begonnen met een verklaring die vele kenners van Japan een schok van verbazing door het lijf joeg. Hirohito zeide namleijk tot zijn onderdanen dat hij eigenlijk niet zo goddelijk is als zij misschien wel denken. Al die jaren hebben de Japanners in een verkeerde veronderstelling geleefd over het keizerschap. Verschillende tradities die ontstonden in de loop der tijden waren daarop gebaseerd en kunnen dus overboord geworpen worden. Ja zelfs de oude legende over het ontstaan van Japan wordt gelogenstraft.

Er moet wel veel veranderd zijn in Japan sedert de capitulatie, dat de Mikado daarom zo iets kan zeggen zonder dat er een merkbare reactie door teweeggebracht wordt. Is dat misschien te wijten aan de „radicale tendenzen" waarvan Hirohito in zijn rescript melding maakte en welke hij betreurde?

In ieder geval heeft Hirohito de vinger gelegd op een der voornaamste quaesties van het nieuwe jaar: hoever naar links Japan zal gaan. De communisten zijn zeer actief geweest sedert hun vrijlating in opdracht van Mac-Arthur. Zij schrokken er niet voor terug den Keizer openlijk als een oorlogsmisdadiger te bestempelen. Hoewel hun partij nog niet veel om het lijf heeft kan zij groeien als gevolg van de schaarste aan grondstoffen waaraan Japan thans lijdt en het feit, dat SovjetRusland voortaan ook mee zal praten in het bestuur over het verslagen land.

NAAR WEST-DUITSLAND.

Van gezaghebbende zijde wordt vernomen, dat Denemarken zich bereid heeft verklaard 40.000 stieren naar de Westelijke bezettingszones in Duitsland te sturen in ruil voor Duitse goederen, voornamelijk kolen. De waarde van dit vee bedraagt 20 millioen Deense kronen.

Als is het ook in mindere mate is Hirohito's woord nog van invloed in Japan. Dat hij zich in democratische geest uitlaat is verblijdend. Het is echter te hopen dat hij behalve Democraat ook Christen zal worden, gelijk door sommigen voorspeld wordt.

PROCES VAN NEURENBERG HERVAT.

Na het Kerstreces, hetwelk ongeveer twee week duurde is deze week het proces te Neurenberg tegen de nazie-kopstukken hervat. De aanklagers zijn nog steeds aan het woord, zoals wij uit de berichten van de laatste dagen kunnen zien, en vermoedelijk zullen zij nog wel enige tijd aan het woord blijven. Het eind van het proces zal vermoedelijk eerst over enkele maanden bereikt zijn. Vooral de Russen zullen nog wel een lange reeks misdaden hebben op te sommen die de nazies in hun land pleegden. Dan komen de verdedigers aan het woord. Hun taak is inderdaad hopeloos, want niemand verwacht dat een van de beklaagden zijn verdere levensdagen ergens op een landgoed of zelfs in de gevangenis zal mogen slijten.

Wat echter opvalt bij dit proces is dat het niet zozeer gericht is tegen de persoonlijke daden van de beklaagden, dan wel tegen de vroegere nazie-regering en de daaraan ondergeschikte organisaties. Men is hier bezig een praecedent te scheppen, dat in de toekomst nare gevolgen kan hebben.

Het is natuurlijk moeilijk deze gevolgen te overzien, doch zal een aanvaller die de strijd verloren heeft voortaan mogen worden berecht door den overwinnaar?

De Organisatie der Verenigde Landen, welke de volgende week voor het eerst als zodanig bijeen zal komen, zal ook hierin klaarheid moeten brengen zoals zij orde zal moeten scheppen in de chaos welke thans op internationaal gebied heerst.

VAN KLEFFENS NAAR LONDEN.

Minister Eelco N. van Kleffens is Maandag naar Londen vertrokken om de eerste algemene vergadering van de Organisatie der Verenigde Landen bij te wonen (Aneta).

OVERPLAATSING.

Raden Moehammed Moesa Nata Djoemeda, eerste secretaris aan de Nederlandse ambassade te Washington, zal overgeplaatst worden naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Den Haag. Hij zal half Januari vertrekken. Ook vice-admiraal Van der Kun, de Nederlandse marine-vertegenwoordiger bij de staf commissie, zal binnenkort naar Nederland terugkeren (Aneta).

SCHEEPSTIJDINGEN.

De „Weltevreden" is op 29 December van Los Angeles naar het Westelijk deel van de Stille Oceaan vertrokken.

De „Manoeran" vertrok op 30 December van San Francisco naar Manilla.

De „Hermes" kwam op 3 Januari te Mobile aan, komende van West Indië (Aneta).

NAAR DE LEGER-UNIVERSITEIT.

Acht officieren van het Nederlandse leger zullen Zaterdag vertrekken teneinde de derde cursus van de Noordamerikaanse legeruniversiteit te Biarritz bij te wonen, welke 8 Januari as. begint. Zij werden hiertoe uitgenodigd door Luitenant Generaal Joseph McNarney, commandant van de Noordamerikaanse troepen in Europa (Aneta).

MOEDIG GEDRAG.

De reserve 1e Luitenants H. W. C. ter Winkel en G. J. Schroeder, van het Nederlands Indische leger, werden beiden tot kapitein bevorderd in verband met hun biezonder moedig gedrag tijdens de gevechten, die geleverd werden rondom de Djoernatan gevangenis te Semarang tussen 16 en 21 October jl.

IJMUIDEN BLOEIT.

IJmuiden, voor 1940 reeds de grootste vissershaven van het Continent, slaat thans alle records. Onlangs maakten wij melding van een logger, die de vleet alleen niet binnen krijgen kon, zo zwaar was ze van vis. Thans kwam de Vikingbank na tien dagen uit zee terug met een vangst van honderd ton, wat nimmer is gebeurd. Zaterdag was de aanvoer zo groot, dat voor het eerst in de geschiedenis van de IJmuider haven, een treiler tot Maandag op lossing moest wachten.

De vis wordt goed betaald, maar de gevaren zijn nog altijd groot. Naar verwacht wordt, zal de uitvoer naar België en Frankrijk weldra worden hervat.

(Trouw)

40.000 DEENSE STIEREN TEKORT AAN PREDIKANTEN.

De algemene kerkeraad der Nederlands Hervormde Gemeente te 's-Gravenhage heeft het verzoek van Ds. J. Ravensloot om hem ontheffing van zijn wijkwerk te willen verlenen in verband met zijn benoeming tot veldprediker niet ingewilligd, omdat, gezien het grote tekort aan predikanten het gemeentebelang niet gediend is door nog een predikant voor biezondere diensten af te staan.

OPENING NOODSANATORIUM.

In Tiel is de officiële opening geschied van een noodbarak voor t.b.c.-patiënten. Dit noodsanatorium werd voor het grootste deel geïnstalleerd uit goederen, door bemiddeling van Nederlands Volksherstel Hilversum verkregen.

Dr. Jonkers, voorzitter van de Centrale Hygiënische Commissie te Tiel, memoreerde de toeneming van het sterftecijfer in het algemeen en die van t.b.c.-patiënten in het biezonder. Hij bracht dank aan allen, die aan de totstandkoming van de barak hadden medegewerkt.

Dit noodsanatorium mist nog een hoogtezonapparaat.

TEGEN DE GIFHANDEL.

De Ministers van Justitie, Handel en Nijverheid, Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, Financiën en Sociale Zaken delen mede:

1e) De regering roept de gehele bevolking op om mede te werken aan een doortastende actie tot vernietiging van de zwarte handel, de gifhandel.

2e) Onder gifhandel worden verstaan: alle handelingen, waardoor goederen aan de eerlijke distributie worden onttrokken en voorts het verkopen of kopen van goederen of diensten tegen hogere dan de vastgestelde prijzen.

3e) Zowel het verkopen als het kopen in de gifhandel is strafbaar.

4e) Het is thans mogelijk om overtreders „verkopers zowel als kopers in deze gifhandel" direct te werk te stellen in de Rijkswerkinrichting Veenhuizen.

5e) Aan de actie tot vernietiging van de gifhandel zal, behalve door politie en justitie, krachtig worden deelgenomen door de contrôle-organen van de Rijksbureaux voor Handel en Nijverheid, de Opsporingsdienst van de Prijsbeheersing, de C.C.D. en de Fiscale Recherche.

6e) Van nu af zal snel en streng worden opgetreden tegen verkopers en kopers in de gifhandel; omdat deze „handel" het herstel van ons aller welvaart in de weg staat. (Trouw)

STICHTING VOOR PUTTENS JEUGD.

Naar wij vernemen, zou onlangs te Amsterdam een stichting voor Puttens jeugd zijn opgericht. De stichtingsacte zou reeds zijn gepasseerd. Het doel is steunverlening aan de 1100 half-wezen van Putten, wier vaders door den bezetter weggevoerd en nooit teruggekeerd zijn. Wileswaar zal van Rijkswege aan de weduwen een pensioentje worden toegekend om de weduwen uit haar moeilijkheden te verlossen.

De initiatiefnemers van de stichting „Puttens Jeugd" zijn er van overtuigd, dat het Nederlandse volk het zich tot een eer zal rekenen op de bres te staan voor de zo zwaar getroffen 600 families uit Putten, wier grootste zorg de noden van haar kinderen zullen zijn. Die noden te helpen lenigen, is in de ruimste zin de taak van deze nieuwe stichting. Hierbij is o.a. gedacht aan de moeilijkheden, die zich kunnen voordoen, wanneer kinderen van weduwen verder zouden willen studeren en daartoe geen middelen aanwezig zouden zijn. In dit geval zal „Puttens Jeugd" ook haar steun verlenen. Naast het bestuur der stichting zal een Raad van Advies worden gevormd, waarin verschillende vooraanstaande Nederlanders zitting zullen hebben. Het secretariaat is gevestigd Spuisstraat 172, Amsterdam.

NIEUW-SHEL-CONCERN.

Donderdag deelde de heer J. Oostermeyer, president van het nieuw chemische Shell-concern mede, dat de Delaware Corporation door de chemische Shell-corporatie is overgenomen.

Het bedrijf zal zich wijden aan de ontwikkeling van petroleumderatieven. De nieuwe maatschappij, die geheel aan de Shell toebehoort zal haar zetel in San Francisco hebben; het kantoor te New York zal echter ook gehandhaafd blijven. Ongeveer 2000 personen werken in dit bedrijf, dat drie fabrieken heeft in Californië.

Ook de chemische Shell-fabrieken te Houston zullen ingeschakeld worden in het nieuwe bedrijf. De voornaamste producten zijn ammoniak en kunstmeststoffen. Ook de buta-gasfabrieken te Forrance zullen met het oog op de kunstrubber-productie in bedrijf blijven. (Aneta)

ROTTERDAM.

Sedert de capitulatie van de Duitsers tot 31 December bezochten 1338 schepen Rotterdam. 3.224.000 Ton werden ingevoerd waaronder graan, olie, kolen, hout, salpeter en zwavel. 56 Schepen verlieten Rotterdam met kolen, bloembollen en houtpulp. (Aneta)

AMSTERDAMSE NOTITIES.

In Arti is dezer dagen een tentoonstelling gehouden van de plannen, die enkele jonge Amsterdamse architecten gedurende de oorlogsjaren in opdracht van een groep bouwers hebben vervaardigd. In die plannen is menige schone droom ontvouwd, niet alleen ten aanzien van het type van de toekomstige woning, doch evenzeer wat betreft het stadsbeeld, dat men op typisch Amsterdamse wijze wil afgesloten zien met drie concentrische grachtengordels. In deze dromen, waarvan er enkele ongetwijfeld verwerkelijkt zullen kunnen worden, is ook het Centraal Station, de barricade tussen stad en haven, weggedacht; het zou moeten worden vervangen door twee kopstations, die ondergronds door trottoirs-roulants zijn verbonden en gescheiden door een ruim plein, waarover men uitzicht zou hebben op het IJ.

De practijk heeft geleerd, dat gewoonlijk tussen het ontstaan en de uitvoering van dergelijke plannen tientallen jaren verstrijken en de oorlog, die ons in de eerste plaats tot omvangrijke herstelwerkzaamheden noopt, zal dat tempo mogelijk nog meer vertragen. Er komt nu bij, dat eerst andere, oudere plannen voorrang moeten hebben, zoals die van het Amsterdamse stadhuis. De „Paleisraadhuisquaestie" is nog niet opgelost. Nadat kort voor 1940 overeenstemming was bereikt en het Rijk voor de som van tien millioen definitief van Campens schepping op de Dam in bezit nam, volgde dadelijk een prijsvraag voor een nieuw stadhuis, welks bouw met deze tien millioen zou worden bekostigd, en het resultaat is geweest, dat de architecten Berghoef en Vegter zijn uitgenodigd hun plannen nader uit te werken. Wanneer zal op het terrein van het voormalige Paleis van Volksvlijt het nieuwe stadhuis verrijzen?

Niet alleen dat men er in deze tijd van woningebrek wel niet aan zal denken, de omringende galerij met zijn vele bovenwoningen weg te breken om het bouwterrein geheel vrij te krijgen, maar wat aan bouwmateriaal zal worden aangevoerd, is bovendien de eerste jaren zeker elders dringender nodig. Want Amsterdam, in haar globale structuur ogenschijnlijk ongeschaad, telt talloze wonden. Het publiek heeft er in de afgelopen winter in de Jodenbuurt, in de Jordaan en op de Eilanden ongeveer 4000 woningen clandestien gesloopt. Men heeft zich er niet toe bepaald vloeren en trappen uit te breken; ook deur- en raamkozijnen, tot op de hoogste verdiepingen, zijn er weggehaald. Wie met de trein van Centraal Station naar Amstelstation rijdt, krijgt een indruk van de vernieling en van de gevaarlijke klauterpartijen, die ten behoeve van de noodkacheltjes zijn uitgevoerd en die verscheidene slachtoffers hebben geëist, vooral ook door instorting van deze uitgemergelde huizen. Voor herstel van dit alles — gehele blokken moeten worden gesloopt en opnieuw worden gebouwd — zal veel materiaal en tijd nodig zijn. Daarbij vergeleken zijn de 20.000 bomen, die de Amsterdammers uit parken en plantsoenen kapten, een futiliteit.

Stilstand in de normale toeneming van woningruimte, sterke achteruitgang van het woninggetal door deze vernielingen — behalve deze 4000 totaal gesloopte woningen zijn er nog duizenden, die eerst na grondig herstel weer in gebruik kunnen worden genomen — vormen tezamen factoren, die ten aanzien van de verwezenlijking van stedebouwkundige dromen zeer remmend werken.

GROOTSE ONTVANGST.

De „Almanzora" stoomde Donderdagmiddag de sluizen van IJmuiden binnen, terwijl langs de gehele weg van IJmuiden tot de met bloemen bedekte Amsterdamse kade de mensen geschaard stonden, die met vlaggetjes zwaaiden en den 1900 repatriëerenden een hartelijk welkom toeriepen. Zondag as. zal Hare Majesteit de Koningin de nieuw aangekomenen over de radio toespreken (Aneta)

VERGELDING.

De Japanners op Noord-Sumatra, die thans nog bloot staan aan de aanvallen van de Indonesiërs aldaar, zien met verlangen uit naar het harde land dat hen op het eiland Ramang in de Riouwarchipel te wachten staat waar zij heen gevoerd zullen worden. Militaire eenheden, die kort geleden in de grensstreek aankwamen tussen Noord-Atjeh en de Oostkust van Sumatra, deelden mede dat zij herhaaldelijk aanvallen hadden te doorstaan van Indonesiërs, die gewapend waren met zwaarden, machinegeweren en mortieren.

Bovengenoemde eenheden hadden order gekregen het garnizoen van Pangkalan Brandan te versterken, van waaruit de Japanners worden geëvacueerd. Japanse garnizoenen aan de Westkust en in Atjeh gelegen, worden bijna dagelijks door benden Atjehers aangevallen, die soms wel duizend man sterk zijn (Aneta).

BRITSE REPRESAILLE.

De republikeinse regering van Sumatra heeft de geallieerde officieren ervan beschuldigd meer dan 200 huizen te hebben afgebrand te Padang, toen de moord van een vrouwelijk lid van het Rode Kruis en van een Britsen majoor ontdekt werd.

Volgens het Indonesische nieuwsagentschap „Antara" heeft de republikeinse regering van Sumatra aan de centrale regering te Batavia gevraagd een sterk protest in te dienen bij den geallieerden opperbevelhebber in Nederlands Indië tegen de represailles van Padang. Volgens het telegram uit Sumatra zijn de huizen platgebrand nadat er eerst een hevige schietpartij had plaats gehad te Padang (Aneta).

SOUVEREINE MACHT?

Een woordvoerder van het Indonesische Ministerie van Voorlichting verklaarde dat Nederlandse officieren en manschappen zich naar de woning van Sjahrir hadden begeven teneinde zijn rijvergunning te vragen. Terwijl een redetwist ontstond over de geldigheid van de vergunning verscheen een Brits officier en gaf den Nederlanders bevel om het huis te verlaten. (Aneta)

INCIDENTEN IN INDIË.

Een vrouw en twee geallieerde soldaten werden Woensdag te Meester Cornelis gedood, toen extremisten het vuur openden op een militaire auto. De identiteit van de Indonesiërs, die een groen uniform droegen en gewapend waren met Stengeweren is niet bekend. Een van de gesneuvelde soldaten is een Europeaan, de ander een Ambonees.

In de kampong Pisangan Barok brak een gevecht uit tussen Nederlandse militairen en Indonesische extremisten; later werden den branden gemeld in hetzelfde gebied. Behalve enkele plunderingen is het kalm in Batavia. De opheffing van het militair cordon rondom Batavia heeft Meester Cornelis zonder Britse bewaking gelaten; klaarblijkelijk als gevolg hiervan zijn verschillende Chinese zaken geplun- niet worden verwittigd, omdat de telefoonverbindingen afgesneden waren. De wacht is nu verdubbeld. (Aneta)
derd; de Nederlandse wacht kon

TUBERCULOSE IN OORLOGSTIJD.

25 jaren vooruitgang te niet.

In de strijd tegen de tuberculose is de moderne wetenschap lange tijd aan de winnende hand geweest. Dank zij de vorderingen, die op medisch gebied in de laatste tientallen jaren gemaakt zijn, en de sociaal-hygiënische verbeteringen, waartoe deze vorderingen mede de stoot gaven, bewoog zich de sterfte aan tuberculose in ons land voortdurend in dalende lijn.

De economische neergang in de jaren na 1930 met de daaruit voortvloeiende ondervoeding in brede lagen der bevolking, riep het gevaar op van een keer ten kwade. Blijkbaar kon dit gevaar echter geheel worden opgevangen, want de Nederlandse tuberculose-sterftecijfers bleven tot en met 1939 van jaar tot jaar dalen, waardoor zij tenslotte op 4,1 per tienduizend inwoners waren aangeland.

Hoe gunstig dit cijfer was, wordt pas goed duidelijk als daarbij bedacht wordt, dat het sterftecijfer aan tuberculose omstreeks 1920 nog 7,5 bedroeg en omstreeks 1890 zelfs nog 14 per tienduizend.

Stijging.

Anders dan de economische depressie heeft de oorlog onmiddellijk een ongunstige wending in de cijfers gebracht. Reeds in 1940 liep het sterftecijfer aan tuberculose in ons land op tot 4,4. De verhoging in vergelijking tot het voorafgaande jaar was nog wel niet aanzienlijk, maar dat de curve na een jarenlange daling plotseling in ongunstige zin werd omgebogen, werd in de sociaal-medische wereld toch als alarmerend beschouwd. En terecht! Want in de verdere oorlogsjaren is maar al te duidelijk gebleken, dat de stijging van 1940 geen incidentele afwijking was. Reeds in 1941 kwam de tuberculose-sterftecijfer op 5,9 per tienduizend inwoners. Het volgende jaar, 1942, bracht een verdere stijging, tot 6,1, terwijl 1943 een sprong naar boven te zien gaf, doordat een sterftecijfer aan tuberculose van 7.-per tienduizend geregistreerd moest worden, welk cijfer reeds in de eerste maanden van 1944.

In hoeverre de administratieverwarring, die tussen September 1944 en het einde van de oorlog is ontstaan, een beletsel zal blijken voor de verzameling van nauwkeurige cijfers over de tuberculose-sterfte gedurende het laatste oorlogsjaar, moet nog worden afgewacht. De feitelijke hongersnood in de Westelijke provincies tijdens de afgelopen winter zal zonder twijfel een acute stijging van betekenis veroorzaakt hebben. Voor de toekomst is het echter van veel groter belang, hoe de tuberculosesterfte zich thans, nu de honger overwonnen is, zal blijken te ontwikkelen.

Nederland is in dit opzicht teruggevallen tot de toestand van vóór 1920. Een kwart-eeuw vooruitgang is in enkele jaren te niet gedaan. Het is een van de meest trieste gevolgen van de oorlog. Maar anderzijds wat ons land na de eerste wereldoorlog, en zelfs tijdens de economische depressie kon bereiken, moet ook nu weer mogelijk zijn. Nederland moet op het stuk van de tuberculose-sterfte zijn ereplaats in Europa herwinnen. (A.D.)

HET SCHAAKTOURNOOI TE HASTINGS.

In de vijfde schaakwedstrijd versloeg Euwe den Belg Devos. Prins en Steiner van de Verenigde Staten speelden remise. Euwe, Prins en Steiner hebben alle drie $3\frac{1}{2}$ gewonnen en $1\frac{1}{2}$ verloren.

REMISE.

Prins en Euwe speelden remise tegen Dr. Aitken en Fulke Ekstroem. Prins en Arnold Denker komen nu in aanmerking voor de tweede plaats en Euwe, Aitken en Steiner voor de derde (Aneta)

SHONGARTH OVERGELEVERD.

De Duitse SS-brigade commandant Aberhard Schöngarth, die verantwoordelijk wordt geacht voor het bevel om de dijken door te steken in Nederland, is door de Nederlandse autoriteiten uitgeleverd aan de Britse om als oorlogsmisdadiger terecht te staan.

Hij en vijf anderen zijn er van beschuldigd een geallieerden vlieger te hebben vermoord, die boven Enschedé uit een beschadigd vliegtuig sprong. Schöngarth liet den gevangene eerst burgerkleren aan trekken en daarna werd de man doodgeschoten in de nabijgelegen bossen (Aneta).

HUWELIJKEN VERWACHT.

De eerste huwelijken van Nederlanders op Java worden volgens de „New York Times" aanstaande Vrijdag verwacht. Hoewel er vele trouwlustigen reeds gevraagd hebben om een kerkelijk huwelijk moet volgens de Nederlandse grondwet eerst het burgerlijk gesloten worden. Er is tot nu toe geen enkele burgerlijke stand geopend, maar men verwacht als deze geopend worden een grote toeloop (Aneta).

2000 NAAR BANGKOK.

2000 Vrouwen en kinderen, die uit Semarang zijn geëvacueerd worden te Bangkok verwacht.

ZES JOURNALISTEN NAAR DE V. S.

Zes vooraanstaande Nederlandse journalisten zullen binnenkort naar de Verenigde Staten vertrekke waar zij op 15 Januari worden verwacht. Zij zijn uitgenodigd door het Noordamerikaanse Departement voor Internationale Voorlichting en Culturele Aangelegenheden. Het zijn J. Hellema, hoofdredacteur van „Trouw", H.G. Hermans, assistent hoofdredacteur en parleme- taire verslaggever van „D Maasbode", L.J. Kleyn redacte buitenland van het „Vrije Volk J. Koejemans, hoofdredacteur v „De Waarheid", J.P. Tammes dacteur buitenland van de „N tionale Rotterdamse Courant" H.M. van Randwijk, hoofdred teur van „Vrij Nederland".

JAPANS BEZETTINGSGEL

Een Raf transportvliegt heeft veertig kisten Japans be tingsgeld, voor een totaal v 100 millioen gulden van Bandoe naar Batavia gebracht. Ned landse autoriteiten regelden overbrenging omdat in Bandoe zo grote hoeveelheden beze tingsgeld voor handen is.

Een overwogen Antwoord

Dezer dagen meldden wij reeds in een plaatselijk bericht omtrent de uitslagen van de gehouden enquête-de la Try Ellis. Tot onze vreugde mochten wij van de Sint Thomaskring het antwoord ontvangen, dat hij der Commissie heeft toegezonden. Zoals de meesten onzer lezers weten is de Sint Thomaskring de vereniging, waarin de ontwikkelde katholieke jongelingschap verenigd is. Hoewel zijn antwoord uiteraard het antwoord des Krings blijft willen wij het gaarne wereldkundig maken. Het is een wel overwogen antwoord en hoewel de een hier, de andere daar een opmerking zou willen plaatsen, menen wij toch dat het als geheel geslaagd mag heten.

De vragen, waarop een antwoord gevraagd werd, luidden:

Vragen.

I. a) Voldoet de bestaande verhouding tussen Nederland en Curaçao u? Zo neen, welke bezwaren hebt gij?

b) Indien gij van oordeel zijt, dat Curaçao, in de Grondwet aangeduid als samen met Nederland, Nederlands-Indië en Suriname het Koninkrijk der Nederlanden vormende, niet volledige autonomie bezit, wat ontbreekt er dan aan?

c) Indien gij van oordeel zijt, dat Curaçao zich in aangelegenheden betreffende het gehele Koninkrijk (de vier gebiedsdelen gezamenlijk) moet kunnen doen gelden, hoe stelt gij u dan voor, dat zulks moet geschieden?

d) In welke richting wenst gij overigens verandering in de bestaande verhouding?

II. a) Indien gij in de bestaande verhouding verandering wenst door maatregelen, welke zich beperken tot grotere bevoegdheden voor de organen in Curaçao, welke maatregelen acht gij dan urgent?

b) In hoeverre wenst gij bemoeienis van de Nederlandse Wetgevende Macht in inwendige aangelegenheden van Curaçao gehandhaafd te zien?

III. a) Wenst gij bij gemis aan overeenstemming tussen Curaçaose organen op het gebied van wetgeving (en de begroting) de beslissing bij de Nederlandse Wetgevende Macht, bij de Kroon, dan wel bij een ander orgaan? En waarom?

b) Wenst gij het vernietigingsrecht van de Wetgevende Macht in Nederland en van de Kroon t.a.v. respectievelijk landsverordeningen en besluiten van den Gouverneur gehandhaafd te zien? Zo neen, welke verandering wenst gij?

IV. a) Acht gij de positie en verantwoordelijkheid van den Gouverneur, zoals die thans geregeld zijn, bevredigend? Zo neen, waarom niet?

b) Hoe stelt gij u voor, dat deze in de constructie, die gij voorstaat, geregeld behoort te zijn?

c) Welke is daarbij de verhouding tussen den Gouverneur en de Staten?

d) Oordeelt gij, dat het Bestuur verantwoordelijk moet zijn aan de Staten? Zo ja, hoe stelt gij u de regeling daarvan dan voor?

e) Welke zal daarbij de positie van de departementshoofden moeten zijn?

Zullen allen of slechts enkelen de verantwoordelijkheid voor het bestuursbeleid dragen?

f) Indien gij verantwoordelijkheid van de departementshoofden wenst, hoe stelt gij u dan de oplossing voor bij gemis aan overeenstemming tussen hen en de Staten?

g) Indien gij voor Curaçao volledige autonomie wenst, hoe hebt gij u dan de landsverdediging gedacht: alleen door eigen krijgsmacht of mede, dan wel alleen door land- en zeemachtmilitairen uit Nederland, dienende immers het gehele Koninkrijk? Hoe denkt gij u de verdeling van de daaruit voortvloeiende kosten?

V. Indien gij een deelgenootschap als bovenbedoeld niet te verwezenlijken acht, op welke wijze stelt gij u dan voor, dat het vierdelig Koninkrijk ingericht zal moeten worden.

x x x

In het gisteren opgenomen antwoord ziet de lezer hoe de Kring eerst de vragen stelselmatig heeft beantwoord, maar daarna in een wel gestelde Toelichting uitweidt over zijn mening.

De strekking van het geheel is duidelijk. Men heeft een program ontplooid dat duidelijk antwoordt in de richting door Hare Majesteit indertijd aangegeven: innige deelgenootschap, maar toch ook vrijwel onbeperkte bevoegdheid inzake interne aangelegenheden. Met name zij dan gewezen op wat het rapport schrijft over de deelneming aan het rijksbestuur. Het „rijk" gebruikt het rapport, zonder dat het dit zegt, als synoniem voor Koninkrijk; volgens de grondwet is het Rijk toch alleen het gebiedsdeel in Europa.

Op het door de St. Thomaskring ontwikkelde plan als zodanig hebben wij dan ook weinig critiek. Maar wel geloven wij, dat het te weinig rekening houdt met de practische uitvoerbaarheid. Niet dat zulks aan de samenstellers van het rapport is ontgaan, hun stelsel van verantwoordelijke „vertrouwensmannen" is er ongetwijfeld een uitvloeisel van. Schrijven wij daarom een commentaar bij het rapport, dan betreft deze in hoofdzaak enkele punten, die in het geheel van ondergeschikt belang schijnen, maar bij de practische uitvoering wellicht niet zo ondergeschikt zullen blijken.

Zouden wij enkele opmerkingen maken, dan is het in de eerste plaats, dat enkele malen gewaagd wordt van de vraag of er bij benoeming van Statenleden nog gesproken kan worden van volksvertegenwoordiging.

Het is bekend, dat wij voor verkiezing van Statenleden zijn. Dit neemt evenwel niet weg, dat een volksvertegenwoordiging evengoed, geheel of gedeeltelijk benoemd kan zijn. In vroegere tijden was dat vaak het geval. Het gehele Engelse Hogerhuis wordt benoemd en vroeger was dit met onze Eerste Kamer ook het geval. Toen werd dus evenens in die landen een deel der volksvertegenwoordiging benoemd. De volksvertegenwoordiging is immers niet het Lagerhuis of de Tweede Kamer, maar het gehele Parlement en de gehele Staten-generaal.

Of een instituut het volk vertegenwoordigt is van andere factoren afhankelijk. Zo zouden wij onder de huidige omstandigheden eraan kunnen twijfelen of de zittende Staten-generaal nog representatief zijn voor ons volk. Ook kan men er aan twijfelen of de Staten van Curaçao — desnoods alleen de gekozen leden — het onder de huidige omstandigheden nog zijn.

En hoe denkt de St. Thomaskring zich bij een geheel verkozen Statencollege de hier niet onbelangrijke groep der Joden. Wij onderschrijven des Krings **principe**, maar niemand kan ontkennen, dat het Joodse volksdeel een uniek belang is op Curaçao, waar zeer veel mede gemoeid is. Dan is daar de olie. Het klinkt inderdaad vreemd, maar wie de plaatselijke toestanden, de economie enz., beschouwt en wie hoe ons gehele gebiedsdeel — met een weinige appetijtelijke vergelijking — op de olie drijft, zal toch moeten beseffen, dat de oliedirectie toch ook het hare moet kunnen zeggen. Dat kan men niet leuk vinden, maar het is nu eenmaal zo. Bij verkiezingen hebben de Joden het aantal niet. En vanzelfsprekend wordt een directiesecretaris, hoe bekwaam ook, door de rest van het personeel altijd zodanig als object van onderbewuste afgunst beschouwd, dat hij helemaal nooit gekozen zal worden; wie hij ook is.

Principe en practijk zullen onverzoenlijk blijken.

Trouwens, zolang er geen algemeen kiesrecht is, is dat evenmin een volledige volksvertegenwoordiging. Het is zelfs de vraag of het reeds mogelijk zou zijn een algemeen kiesrecht in te voeren, hetwelk het mogelijk zou maken een ware volksvertegenwoordiging zo dicht mogelijk te benaderen. Wij geloven van niet. En wij stemmen daarin overeen met de Sint Thomaskring, die wel uitbreiding voor actief vrouwenkiesrecht wil, maar de leeftijd van 25 jaren wil handhaven, alsmede een beperking die begrensd wordt door zekere intellectuele capaciteiten.

Dat is op zichzelf wel juist.

Daarentegen geloven wij dat de Kring te ver gaat door meteen een uitzondering te maken op mulo-knaapjes. Wij geloven, dat de mulo-leerling hier eens danig ontgroend zou moeten worden. Die praatjes hoort men in Nederland ook van lui, die hun eindexamen gymnasium of hbs hebben gedaan (en die dus heel wat meer in hun mars hebben) en denken dat de gehele wereld aan hun voeten ligt. Het is al een feit, dat de gehele jeugd hier in niet geringe mate over het paard getild is, **omdat zij de wtrkelijke** strijd om het bestaan niet kent door gebrek aan arbeidskrachten. Een mulo-diploma, hoe nuttig en noodzakelijk ook, is een uitnemend begin om met de verworven kennis de wereld en de maatschappij beter te leren begrijpen dan degenen, die deze hogere opleiding niet hebben gehad.

Maar levenskennis garandeert de mulo niet. Dat doet geen enkele school. Nog onlangs hebben wij in de Nederlandse bladen critiek gelezen op een plan om in Europees Nederland de kiesgerechtigde leeftijd van 25 op 23 jaren terug te brengen. Dat geldt in sterkere mate voor Curaçao, menen wij. Laten de knaapjes eerst mens worden. En dan met een zekere levenskijk stemmen. Dat is — op de ondergrond van het mulo-diploma — na enkele jaren strijd om het bestaan betere garantie.

Uitbreiding van het Statencollege tot 20 à 25 man stelt de Kring voor. Ook wij hebben herhaaldelijk voor uitbreiding gepleit. Meer uitbreiding zelfs dan tot 25. Doch dat is het principe.

Men moet dit toetsen aan de practische mogelijkheid. Het kleine college van 15 man heeft in de afgelopen jaren sedert 1937 niet bewezen veel groots tot stand te kunnen brengen, omdat de personen die Statenlid worden — enkele uitzonderingen daargelaten — in de regel hiertoe niet opgewassen zijn en bovendien de parlementaire scholing missen, zodat ze boos zijn bij tegenspraak of critiek. Curaçao heeft zeer zeker figuren van bekwaamheid, maar die hebben zich nimmer candidaat willen stellen voor de en vogue zijnde partijen, of...... zijn er uitgegaan, dan wel doen in de practijk niet meer mede.

Hoe de Kring zich deze uitbreiding denkt in de practijk is niet duidelijk.

Wel spreekt de Kring zich uit over de ambtenaren. Zijn argumentatie is niet kwaad, maar de nonactiviteit garandeert niets anders dan dat de man gedurende zijn lidmaatschap tijd heeft voor Statenzaken. Hij is en blijft ambtenaar. Hij komt na korte of lange tijd weer terug. Dat hij toevallig die tijd niet op zijn gouvernementskantoor behoeft te zitten zegt niets. Hebben wij het niet onlangs nog medegemaakt: dat de Staten, waarin zovele ambtenaren, de opcenten waar zij tegen zouden stemmen, plotseling gedeeltelijk aannamen, toen er een nieuwe verlofregeling in het zicht kwam, waarvoor de middelen moesten worden gevonden? Het is waar, dat „een niet onaanzienlijk deel der Curaçaose intellectuelen die in aanmerking komen om te dienen als volksvertegenwoordigers, uit ambtenaren bestaat", maar van Curaçao geldt wat elders geldt: een ambtenaar vertegenwoordigt het bestuur, anders is hij geen goed ambtenaar.

Nonactiviteit, met behoud van alle rechten, privileges, verlofreizen, pensioenen e.d., hoe gaarne en terecht den ambtenaar gegund, maakt hem onbekwaam om zelf in een college te zitten dat o.a. hierover beslist.

Daar komt nog bij, dat op Curaçao de niet-landskind ambtenaar zo ver van het volk staat. Men kan zich elke keer erover verbazen hoe Europese hoofdambtenaren en andere hogere ambtenaren niets van de Curaçaose omstandigheden afweten. Om van de mentaliteit, die natuurlijk nog moeilijker te peilen is, te zwijgen.

De hogere Europese ambtenaar, een paar lofwaardige uitzonderingen daargelaten die ieder wel kent, staat als zodanig buiten het Curaçaose leven — van de betere en van de mindere kringen.

Dit euvel wreek zich ook, en hierbij komen wij aan een nieuw punt van het antwoord, bij het bestuur. Dit moet zich vooral na 1926 ook officieel hullen in een isolement. Voor Curaçao achten wij dit jammer. Sedert vroeger een gouverneur op een kaartavondje ging is er veel veranderd. En toch geloven wij dat dagelijkse omgang van een gouverneur met het publiek grote voordelen zou hebben. Het is hier geen Indië waar een hoge staat opgehouden moet worden voor minder ontwikkelden. Trouwens, zo'n staat hebben wij hier nog nimmer ontdekt. Waar wij behoefte aan hebben is iemand, die als een dorpsburgemeester, rondwandelt, hier eens praat, daar eens aanloopt.

Dan kan de man zich zelf een oordeel vormen. Natuurlijk bestaat er een afstand. Een grote afstand, maar die wordt toch niet bewaard door gewilde isolementspolitiek, maar door de persoonlijkheid van den betrokkene. Ook kan een gouverneur niet bij Jan en alleman eens aanlopen. Maar wel bij de enkelen, die hij hierover met zorg kan kiezen. Stelt men daarnaast nog de „vertrouwensmannen" van het rapport des Thomaskrings, dan geloven wij wel, dat er inzake het bestuur een grote verbetering zou zijn ingetreden. Het woord „vertrouwensman" ligt ons niet erg, maar het geschilderde ambt wel.

Van den Gouverneur schrijft het rapport dat hij „zijn orders zal blijven krijgen van den Minister van Overzeese Gebiedsdelen". Daar zit een kneep, want deze verhouding is in het geheel niet zo sterk vastgelegd. In feite kennen wij twee Gouverneurs, waarvan de een zeide, dat hij tot in finesses aan de voorschriften van den Minister gebonden was en minder vrijheid had dan een burgemeester, terwijl de andere zegt, dat hij van den Minister van Overzeese Gebiedsdelen geen enkele order heeft aan te nemen, ook niet onder hem staat.

Misschien dat het, zoals Gouverneur Kasteel indertijd op een openbare lezing eens zeide, wel nuttig is deze losse band zo te laten. Vertrouwt men elkander dan werkt het soepeler. In de practijk komt het er toch op neer, dat men hier naar Overzeese Gebiedsdelen moet luisteren.

Toegegeven moet worden, dat bij uitvoering van het voorstel van de Kring de huidige machten van den Gouverneur, die dan voornamelijk als vertegenwoordiger van de Kroon zal optreden, beknot zullen worden. De orders van den Minister van Overzeese Gebiedsdelen zullen natuurlijk het inwendige bestuur van Curaçao practisch niet raken.

Vanzelfsprekend zou men zo nog meer opmerkingen kunnen maken. Doch deze raken de kantjes. Het geheel zit goed in elkaar, zowel de voorstellen betreffende het bestuur voor Curaçao als de deelneming aan het rijksbestuur. Op practische wijze heeft de Kring het probleem van de verantwoordelijke bestuurders opgelost. Het zou hier ondoenlijk zijn om verantwoordelijke departementshoofden te hebben, die bij conflicten en bestuurswisselingen telkens zouden kunnen worden vervangen. De mensen zijn er niet.

Terecht wijst de Kring er ook op dat defensie zorg moet zijn van het gehele koninkrijk. Het is naïef van sommigen om te menen, dat Curaçao een eigen kleine weermacht moet hebben „omdat wij toch van plan zijn een goedenabuur-politiek te voeren". Men moet nu eenmaal rekening houden met de grote olie-ondernemingen die hier gevestigd zijn en die een grotere veiligstelling eisen dan een kleine Curaçaose weermacht kan bieden.

Wij complimenteren de Thomaskring met dit werk. Hier treedt een jongemannenvereniging voor het voetlicht met een document, dat waarde zal behouden.

Dit nieuw type vliegtuig, de XB-42, maakte een recordvlucht van de Noordamerikaanse West- naar de Oostkust. Na zijn landing op het vliegveld Bolling van Washington vatte de linkermotor vlam, doch het vuur werd spoedig ....geblust.

CURAÇAO

IS J.P.F. BIJ DE DEMOCRATISCHE PARTIJ AANGESLOTEN?

In „Ons Surinaams Hoekje" van de „Democraat" van 4 Januari lezen wij in een niet-ondertekend stuk het volgende:

„Door Albert Helman werd een artikel in Holland gepubliceerd. Dit artikel is overgenomen in 'De West', een bekend en gerespecteerd nieuwsblad in Suriname, waarvan de Hoofdredacteur een Europees Nederlander is. Ditzelfde artikel is ook door ons overgenomen in ons orgaan „Jong Suriname". Hiervoor werden wij op het matje geroepen enz.

Men zou hieruit moeten opmaken dat de Surinaamse vereniging J. P.F. bij de Democratische Partij is aangesloten of dat de schrijver van het stuk een leidende positie bekleedt bij J.P.F. doch de belangen van die vereniging niet gescheiden kan houden van de belangen der Democratische Partij.

VERENIGINGSNIEUWS.

Katholiek Sport Centrale: Zondag: Rifterrein: 16.— uur Olympia — Arsenaal (voetbal).

Suffisant: Lucky Strike — Noordamerikaanse ploeg (baseball).

DE B.O.L.S.-BAZAAR.

Het Bestuur van de Stichting Suriname's Opbouw schrijft ons:

Het is ons een genoegen thans te kunnen mededelen, dat de bruto-ontvangsten van deze in Augustus gehouden bazaar hebben bedragen f 49.380,54; de totale uitgaven bedroegen f 25.478,81, zodat de nettto winst bedragen heeft f 23.901,73. Het spijt ons, dat door een misverstand het bruto-bedrag te hoog was opgegeven: het bedrag der wisselbanken was nl. elke avond bij de afrekening weer als een **ontvangst** geboekt, waardoor een onjuist beeld ontstond.

Na afloop van de bazaar werd de financiële contrôle door onzen Penningmeester, bijgestaan door anderen, verricht; hierna vond de verrekening met de inzenders uit Suriname plaats.

Het Bestuur van de Stichting Suriname's Opbouw is de aanleggers van deze bazaar zeer erkentelijk voor het vele, dat zij hebben verricht, waardoor dit mooie resultaat mogelijk was; een warm woord van hulde aan deze stoere werkers is hier volkomen op zijn plaats.

Ook gaat onze dank uit naar allen, die op een of andere wijze aan dit succes hebben medegewerkt: zonder hun zeer gewaardeerde hulp zou dit minder groot zijn geweest. Tenslotte een speciale dankbetuiging aan de dames en heren, die avond aan avond achter bars, in de kraampjes of op andere wijze hun diensten hebben verleend: bewonderenswaardig is het enthousiasme, waarmede zij deze lang niet makkelijke taak hebben verricht.

DE LIJST VAN DE P.A.A.

Vrijdag, 4 Januari 1946.

Vertrokken:

Naar Ciudad Trujillo: Michael Gorsira.

Naar La Guayra: Carl M. Hankins, Jorge Mauricio.

Aangekomen.

Van Port au Prince: Jean Froger.

Van La Guraçao Mordka Macherowski.

PASSAGIERSLIJST „STUYVESANT".

Onder verwijzing naar onze vorige opgave, delen wij mede, dat de onderstaande passagiers alsnog per bovengenoemd stoomschip naar Curaçao zijn vertrokken: De Heer en Mevrouw H. Driebergen, Mevrouw H. C. P. Heemskerk, Mejuffrouw G. F. Heemskerk en Mejuffrouw D. A. Otten.

FILM

„The Picture of Dorian Gray" in West End is filmtechnisch een schone film. Als verhaal zal zij echter menigeen de stuipen op het lijf jagen. Indien onze portretten gingen leven zoals het schilderstuk van Dorian Gray, wat zouden wij met afschuwelijke gezichten er op staan. Zeker, we zijn allemaal niet zo slecht als Dorian Gray, maar toch...... wat zouden we onze foto's diep verstoppen en wat zouden we raar op ons doodsbed liggen.

Het is jammer, dat er in deze film zo veel gepraat wordt. Een film moet niet zoveel woorden gebruiken. We moeten veel meer terug naar de zwijgende film, naar de film, die spreekt to en inwerkt op de mensen zonder het woord.

NIEUWS OVERAL

OVEREENKOMST IN TSJOENGKING.

Officieel wordt bekend gemaakt, dat de Chinese regering en de communisten een overeenkomst bereikt hebben over de procedures om de vijandelijkheden te staken en het verkeer te herstellen. Men heeft individuele vertegenwoordigers benoemd om deze maatregelen ten uitvoer te brengen. De bekendmaking werd gedaan na een bijeenkomst tussen de twee groepen. Tevoren had Generaal Marshall met de partijen afzonderlijk geconfereerd (Tsjoengking, (AP) 5.1).

VENEZOLAANSE GRONDWET TIJDELIJK GESCHORST.

Staking en uitsluiting verboden.

Blijkens een uitvoerig bericht in „El Pais" van 23 December 1945 heeft de Venezolaanse Regering gedurende de periode dat de grondwettelijke waarborgen geschorst blijven, bij decreet van 22 December bepaald, dat staking en uitsluiting verboden zijn.

Arbitrage wordt voorgeschreven, maar staking noch uitsluiting zijn meer geoorloofd.

„Dit decreet vervalt op dezelfde datum, dat de grondwettelijke waarborgen weer van kracht worden."

Warszawa, de Stad der Puinen.

De Zweedse journalist Runo Igrell schrijft in het „Algemeen Handelsblad" het volgende over Warszawa, de hoofdstad van Polen:

Er is buiten Polen misschien nauwelijks een mens, die de gruwelijke positie van het tegenwoordige Polen kan begrijpen en zich een voorstelling van de daar door de oorlog beschadigde steden en landstreken kan maken. Alleen diengene is dat mogelijk, die met eigen ogen deze ellende, deze aangrijpende tragedie van een verwoest land heeft aanschouwd. Ik zal trachten in mijn berichtgeving niet te generaliseren en op generlei wijze sensationele dingen te beschrijven, die wellicht door vele mensen overdreven zouden worden genoemd. Doch de werkelijkheid is gruwelijker dan elke uit de fantasie voortspruitende sensatie.

Mijn eerste ontmoeting met Warszawa was bij het vallen van de avond. Ik rijd door het stadsdeel Praga. Deze voorstad ligt aan de Zuidelijke oever van de Weichsel, die hier ongeveer 400 meter breed is. Electrische lichten flikkeren hier en daar op, eenzame straatlantaarns verspreiden een gele schemer; daartussen brede stukken ondoordringbare duisternis. Alle vijf Weichselbruggen zijn in de lucht gesprongen en het gehele verkeer wordt over een hulpbrug geleid. Een reusachtige stroom van auto's, karren en voetgangers trekt onophoudelijk in beide richtingen over de brug. De verkeerspolitie heeft moeite, orde te scheppen. Op een goed moment loopt de bonte colonne gedurende een half uur vast.

In Praga krijg ik de eerste indruk van het verwoeste Warszawa. Tegen de rood-gloeiende avondhemel tekenen de ruïnen van Warszawa zich af als de omtrekken van een spookstad. Na mijn bezoek aan Dantzig en de reis van vele kilometers naar Warszawa ben ik weliswaar enigermate gehard. Niettemin schokt mij deze avondontmoeting met Polens hoofdstad, of beter gezegd, met de ruïnen, die eens Polens hoofdstad waren diep. Hier dus liggen de resten van het eens zo schone Warszawa! Uit mijn venster in het hotel Polonia (het enige hotel, dat nog bestaat, daar de Duitsers het als hoofdkwartier gebruikten en toen zij de 17e Januari 1945 hals over kop voor de Russen moesten vluchten, hadden zij geen tijd het gebouw met zijn 400 kamers op te blazen of in brand te steken) zie ik links de resten van het Centraal Station, rechts verkoolde muuroverblijfselen.

Vóór de oorlog telde Warszawa 1.200.000 inwoners; heden 350.000. Wat is er van de 900.000 ontbrekende mensen geworden? Een deel is naar andere gebieden van Polen ontkomen, verscheidene duizenden zijn als gijzelaars tijdens de Duitse bezetting gefusilleerd. Anderen werden door bomaanvallen en gevechten in 1939 gedood, ongeveer 200.000 werden het slachtoffer van het oproer, dat 63 dagen lang (van 1 Augustus tot 4 October 1944) duurde nog tallozen stierven gedurende de vertwijfelde opstand der Joden in de zomer van 1943 in het ghetto.

Men had toen ongeveer 200.000 Joden in het door een muur omgeven ghetto in het Noorden der stad samengeperst en weinigen hebben deze opstand, die een maand duurde, overleefd. Van vele zijden kreeg ik op mijn vraag, hoeveel doden er nog onder de puinhopen van Warszawa bedolven liggen, ten antwoord, dat het bijna 200.000 personen betreft.

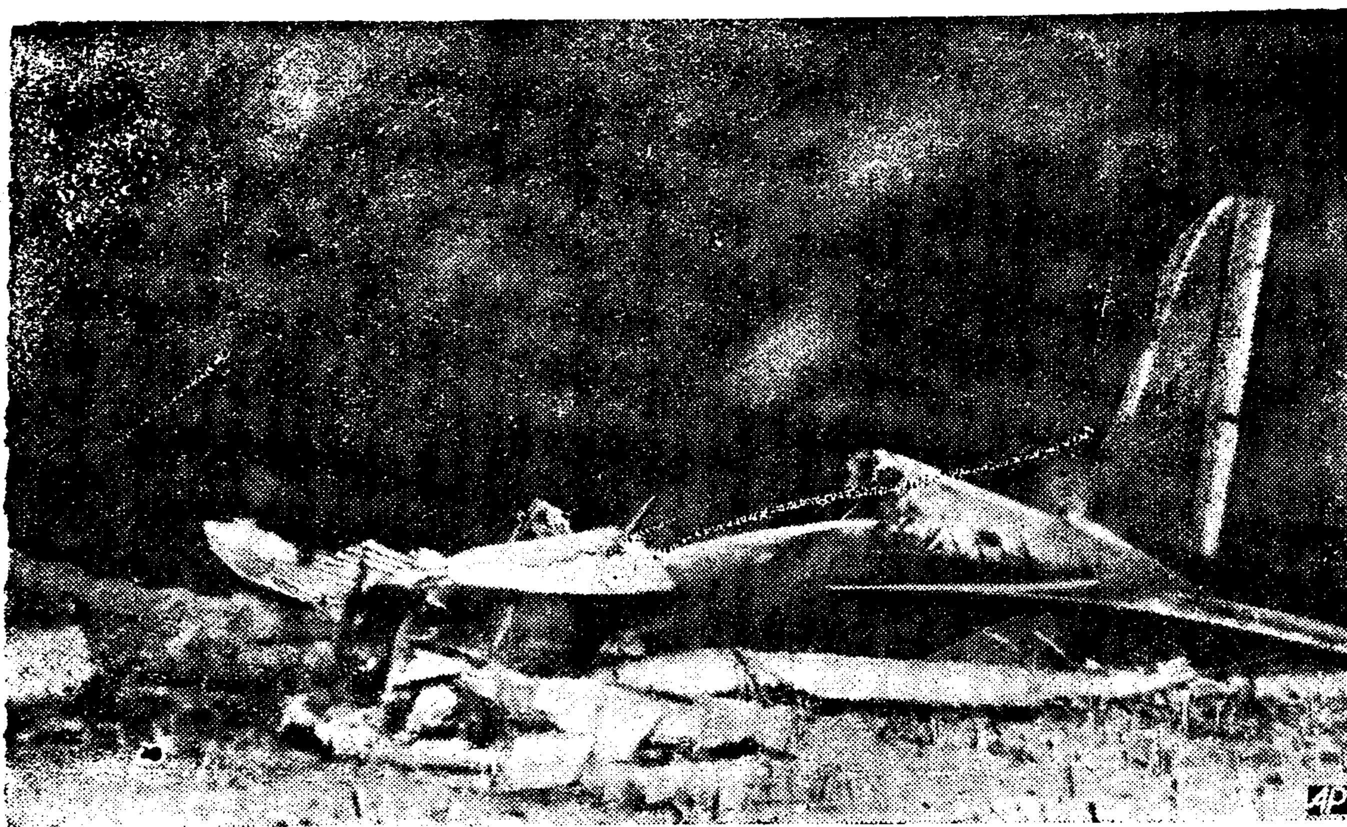
Van volkomen betrouwbare zijde werd mij medegedeeld, dat 80 tot 85% van de stad Warszawa is verwoest. Het heet, dat Warszawa zelfs Berlijn, Hamburg en Kiel in de schaduw stelt. De oorzaak van deze ongeëvenaarde verwoesting kan niet uitsluitend aan de luchtaanvallen van 1939 worden toegeschreven. Deze bombardementen waren betrekkelijk „onschuldig". Tijdens de Duits-Poolse oorlog werd „niet meer" dan 20% der stad vernield. De werkelijke verwoesting geschiedde pas na het oproer van October 1944, ofschoon ook reeds gedurende het oproer verschrikkelijke schade werd aangericht. In de loop van de herfst werden alle bewoners van Warszawa geëvacueerd, alleen Duitse troepen bleven achter.

Toen de stad was ontruimd, vielen de Duitsers er als bezeten op aan. Een bataljon werd opgecommandeerd om de verwoesting te voltooien. Deze troepen gingen van huis tot huis, stichtten branden en lieten gebouwen in de lucht springen. Dat was de straf: Warszawa moest met de aardbodem worden gelijk gemaakt. Een jaar eerder had men het ghetto vernietigd en ik heb nooit een dergelijk volmaakt vernielingswerk aanschouwd!

Dit is het Warszawa van heden, welks bewoners een bestaan leiden, dat hoegenaamd niet te beschrijven valt. Bij dag wemelt het centrum van mensen, die 's nachts in de ruïnes en kelders verdwijnen, waar zij kou en honger lijden. Ik denk nog vaak aan de oude vrouw, die uit stenen van puinhopen vier kleine muurtjes bouwde en een dak erover legde. Ik zag in October deze vrouw op die wijze overnachten. Wat zal er van de winter van haar terecht komen?

Een Pools zakenman, die Warszawa goed kent, begeleidt mij op mijn tocht in een huurrijtuig door de stad. Eerst rijden wij over de Marszalkowska, eens de levendigste winkelstraat. Plotseling houdt het straatleven op en staan wij temidden van dode huizen. Wij naderen de oude stad oorspronkelijk de kern van Warszawa, komen langs de resten van het hotel Europejski op het Pilsoedski-plein, dat tijdens de bezetting natuurlijk Adolf Hitlerplein heette en zien hotel Bristol, dat naar verhouding onbeschadigd is en thans op de hoek een „Gastronomija" een Russische levensmiddelenzaak herbergt. De armzaligheid neemt toe, hoe dichter wij bij het Oude Marktplein komen. De omringende straatjes zijn dusdanig met muurbrokken bedekt, dat het doorrijden niet mogelijk is. Hier op het marktplein waren eens de elegantste zaken gevestigd. Een kleine, ontplofte brandbom ligt op een hoop bakstenen. Het geraamte van verbogen tramrails verspert de weg, straatlampen liggen naast oude matrassen, strijkijzers en resten van kachels. De verbrande .erschotten van auto's en tanks getuigen van hetgeen hier is geschied.

Voor het vroegere koningspaleis, dat tot residentie der Poolse presidenten diende, stoppen wij. Ik stap op een steen — het enige wat nog van het voetstuk van het gedenkteken van Sigismond over is. Van het paleis zelf is geen spoor meer te ontdekken. Op de Jerozolimska ziet men een kruis aan een muur. Onder het kruis liggen steeds verse bloemen. Op deze plaats plachten de Duitsers gijzelaars en saboteurs voor de ogen der voorbijgangers dood te schieten. Er zijn ongeveer vijftig van deze plaatsen in alle delen der stad. Mijn metgezel verzekert mij, dat er nauwelijks één familie in Warszawa is, die niet een harer leden betreurt.

Dit is het wrak van een C-47 transportvliegtuig van het Noord amerikaanse leger, dat neerstortte nabij Billings, Montana, toen het poogde te landen tijdens een sneeuwstorm. 19 Personen werden gedood en vier gewond.

UIT DE PERS

LEVEN IN FRANKRIJK.

De doorsnee Fransman houdt zich op het ogenblik, meer met de politiek bezig dan met de economische problemen van Frankrijk, omdat hij daaronder persoonlijk te lijden heeft.

Nu het vrede is blijkt invoer van alles wat ontbreekt waar tijdens de oorlog iedereen min of meer op rekende, niet mogelijk, omdat daarmee al het Staatsgoud van Frankrijk naar Amerika zou verdwijnen, bovendien moeten de V.S. hun voorraden over heel Europa distribueren. Daarbij zouden zij zelf is liever laten betalen in artikelen waar aan in Amerika een tekort bestaat.

Voor Frankrijk zou dat zijn zijde, parfums, wijnen, mode. Het wil niets liever dan exporteren, maar voor export is eerst productie nodig en voor productie steenkool. De opbrengst in het binnenland is reeds 85% van die van 1939. De enkele mijnen in Noord-Frankrijk zijn een druppel op de behoeften van een groot land als dit, in dat opzicht staan België en Holland er heel wat beter voor. Als Frankrijk zijn kolen moet laten importeren uit Saar- en Roergebied en deze betalen met een clearing in dollars, wordt dit weer veel te kostbaar. Als de franc daarbij zakt, wordt dit nog erger. Ondertussen staat toch de franc te hoog. Hij moet belangrijk zakken, wat voor de toekomst niets geruststellends heeft. [Inmiddels is de franc reeds gezakt — Red.].

Wij willen hier de dollar er buiten laten, ik zal alleen wat prijzen noemen, van voor de oorlog en van nu, die U dan zelf kunt vergelijken met de Hollandse prijzen. De franc was tijdens de oorlog 1/24ste van een gulden, zegge 4 cent, en heeft nu, (ofschoon die koers, geloof ik, nog niet officieel is) 1/20, dus 1 stuiver. Ons brood steeg van 3 op 7½ franc, de aardappelen van 1½ op 6½, de boter van 33 op 180, de melk van 2 op 8, de suiker van 2¾ op 18, vlees van 33 op 100 franc, alles per kilo. En dit zijn alle artikelen die de Regering, omdat het de eerste levensbehoeften zijn van een volk, uit de staatskas bijbetaalt, omdat anders de producent zonder winst zou zijn.

Wijn.

De gewone vatwijn, volks drank zoals bier in Duitsland en water in Nederland ging van 3½ op 21 francs per liter. Eieren van 12 op 48 per dozijn, kip van 40 op 400 per stuk, sigaretten van 2½ op 15 per pakje, schoenen van 80 op 800 per paar. En natuurlijk alles uitsluitend per bon. Een gewoon geïllustreerd weekblaadje 20 francs, de (de „Illustration" was tijdens „Illustration" 40 francs per nummer de oorlog collaborateur, en mag dus niet meer verschijnen, hij verschijnt toch met zogenaamde „naamsverandering", in kleine lettertjes staat nl. „France" gedrukt boven de dikke letters van „Illustration").

Boeken komen in zo kleine oplaag uit (50.000), dat ze absoluut niet te vinden zijn, zelfs bij den boekhandelaar kan men de aangekondigde werken niet vooruit bestellen, zonder honderd of tweehonderd percent beloning te „bieden". Maar nu de officiële prijs varieert tussen 8 en 12 gulden. Het laten stoppen van een winkelhaak kost 20 francs per centimeter, het repareren van een miniem gaatje in een panbodem 60, en deze droeve lijst zou ik eindeloos kunnen verlengen, als ik niet vreesde U te vervelen.

Natuurlijk zijn alle prijzen in verhouding: als de kosten van levensonderhoud zo hoog zijn, moeten de salarissen stijgen en de fabriekswaar komt dus op een coëfficient van 5, waarmee het buitenland niet accoord kan gaan; export staat stil; productie heeft geen stimulans; en de Staat, als iedere werkeloze, ziet zijn goud wegvliegen, heeft een maandelijks tekort van 20 milliard.

Fout.

Waar zit de fout? Compensatie van de oorlogsschaden, die Nederland al dan niet wenst te vinden in annexatie, zou aan Frankrijk gegeven worden in Duitse werkkrachten; de gevangenen, die hier het zware werk zouden doen, ten getale van 1¾ millioen, in de kolenmijnen, de steengroeven, in de landbouw en de eerste tijd bij het ontmijnen der kustgebieden, moeten van eten, kleren en schoeisel worden voorzien... door de Staat tegen bovengenoemde prijzen. Amerika wenst opheldering over de slechte toestanden welke in die werkkampen heersen (bij de boeren hebben de lui het goed), en het Rode Kruis doet onderzoek. De eerste 150.000 der overgestuurde gevangenen werken en maken het goed. Van de daarna gestuurde 500.000 was een groot percentage te oud of te zwak om te kunnen werken, en die vegeteren in kampen, „onderhouden" op een dag-toelage van 20 francs met de rantsoenen van den gewonen Fransman. Niemand kan van die rantsoenen op kracht blijven als hij niet belangrijk, bijna uitsluitend, zich voedt met groenten en fruit, wat niet voor francs per dag mogelijk is. Amerika vindt, dat volgens Genève, de krijgsgevangenen recht hebben op de militaire rantsoenen. Een gezichtpunt, dat wel enige nadere belichting nodig heeft.

Leger.

Het leger, dat een enorm aantal grote gebouwen in beslag neemt, inplaats van zich wat te behelpen in te kleine kazernes, consumeert 1/10e deel van onze hele productie aan aardappelen en aan vlees en iets minder aan vet, terwijl het 1/40ste deel der bevolking uitmaakt. Het behoort tot het goed-gevoede deel van Frankrijks bevolking, terwijl de gezinsvoeding nog even onvoldoende is, of bijna, als tijdens de oorlog. De Duitse mijnarbeider of boerenknecht zou dus goed gevoed, de Fransman naast hem, slecht gevoed moeten worden?

Afgelopen winter en voorjaar kwam er verontwaardiging los van de zijde der spoorwegen, die uit de aard der zaak precies wisten hoeveel ton aan de diverse levensmiddelen te Parijs werden aangevoerd, en wel maandelijks 8 maal zoveel boter als er werd gedistribueerd, 3 maal zoveel vis en vlees. Verdween dus driekwart en meer in de zwarte markt? Neen, zei de toenmalige minister, die zwarte markt is heus zo belangrijk niet. Maar hij is toch moeten aftreden. Waar die voorraden dan wel heengingen?

(A. D.)

Schiphol wordt hersteld.

Het is op Schiphol een grote bedrijvigheid! Want de opbouw van de Amsterdamse luchthaven is, dadelijk na de bevrijding, met kracht en doortastendheid aangepakt en zo is het mogelijk, dat in korte tijd reeds zoveel bereikt is, dat — ondanks de wijze, waarop de Duitsers, toen zij Schiphol als luchthaven opgaven, de outillage, voor zover die toen nog bestond, hebben verwoest — nu al weer de grote viermotorige machines veilig kunnen starten en landen, aldus schrijft Trouw.

Ja, er is op Schiphol grote bedrijvigheid. In de lucht en op de grond. Wij maakten nu dezer dagen mede, dat op een ogenblik vier machines boven het veld vlogen om op Shiphol te landen: Een grote machine van de „Suisse Air", twee Dakota's van de binnenlandse lijnen en een groot transportvliegtuig, waarmede de Canadese legerleiding nu Canadese troepen naar Engeland terugbrengt voor hun repatriëring.

En op de grond stond een DC-4 startklaar waarmede het K.L.M.-personeel ter oefening nu vluchten maakt. Dat komen en gaan verloopt alles vlot en rustig, zoals wij dat voor de oorlog gewend waren! Doch dit is alleen mogelijk, omdat het herstel van het startbanencomplex zo krachtig is aangepakt door het Amsterdamse Gemeentebestuur en de Gemene Dienst der Handelsinrichtingen, wier leiders de grote betekenis daarvan hebben begrepen.

Grote opzet.

Schiphol wordt, volgens de plannen, zoals die nu worden uitgevoerd, veel groter dan het geweest is. De Duitsers hebben het in de bezettingsjaren belangrijk uitgebreid. Voorlopig is daarvan circa 50 ha. toegevoegd aan de 210 ha., welke het terrein vóór 1940 groot was. Het overige wordt in reserve gehouden voor verdere uitbreidingen, die ongetwijfeld in een naaste toekomst zullen plaats hebben.

Ook het startbanencomplex was door de Duitsers vergroot — zo hebben zij de hoofdbaan van 1000 m. verlengd tot 1600 m., met een breedte van 80 m. op het verlengd gedeelte. Deze uitbreiding is vrijwel geheel opgenomen in het banencomplex voor het nieuwe Schiphol en de werkzaamheden zijn thans reeds zover gevorderd, dat de verwoestingen, die de Duitsers door ontploffingen in de banen hebben gebracht, toen zij schiphol verlieten, hersteld zijn en het startbanencomplex (met een z.g. „mistbaan" van 1300 m. en een baan loodrecht op de „mistbaan" van eveneens 1600 m.) binnenkort geheel gereed zal zijn, terwijl ook het platvorm en het landingsterrein weergeheel in orde zullen zijn.

Dat is echter nog slechts de eerste, zij het een zeer belangrijke, phase. Want in verband met de schier dagelijks groeiende betekenis van Schiphol als internationale luchthaven, zal, dadelijk begonnen worden met de verlenging der beide hierboven genoemde banen tot 2150 m. lengte!

De loodsen.

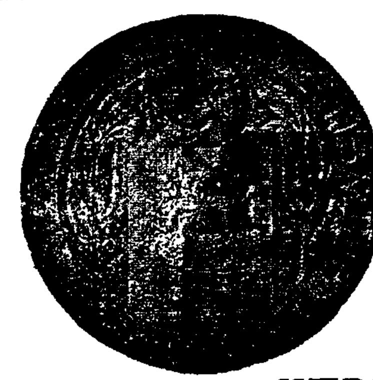
Ook met de herbouw der voor de outillage van de luchthaven zo belangrijke loodsen is men reeds druk aan de gang. Die van de oude loods B, die de Duitsers afgebroken hebben, kon dadelijk ter hand worden genomen, daar de Duitsers geen tijd gehad hebben om het door de afbraak van die loods verkregen materiaal weg te voeren. Ook met de herbouw van de oude loods E en van de Fokker-loods, is men begonnen, terwijl de funderingen voor twee loodsen, die van het vliegveld Delen worden overgebracht, gereed zijn. Eveneens is de K.L.M.-motorenwerkplaats in herbouw.

Aan de rand van het platform zijn een 17-tal tijdelijke houten gebouwtjes verrezen, waarin de verschillende diensten van de gemeente, de K.L.M., de regeringsvliegdienst, de „Standard" en de „Shell" zijn ondergebracht. Natuurlijk is het veelal een zich behelpen, maar dat kan nu eenmaal niet anders.

Intussen heeft men even vóór de plek, waar het geheel vernielde stationsgebouw gestaan heeft, de bouwput uitgegraven (en dien voor één derde weer met zand gevuld) voor een op te richten semi-permanent stationsgebouw van 220 m. lengte, dat men in de loop van de zomer van 1946 gereed hoopt te hebben en dat dienst kan doen tot het nieuwe grote stationsgebouw, dat in de Noord-West-hoek van het terrein geprojecteerd is en dat ook een hotel en groot restaurant zal omvatten, gebouwd zal zijn.

Zo zou meer te noemen zijn, doch voor het ogenblik zij hiermede volstaan, om een indruk te geven van het grote werk, dat daar geschiedt om het verwoeste Schiphol in recordtijd te maken tot een moderne wereldluchthaven.

Zulks als een levend bewijs van de durf, de macht en het doorzettingsvermogen, welke — ondanks alles, wat over ons volk is gekomen — in het Nederlandse volk nog aanwezig zijn.

Sport Rubriek.

„Officiële Mededelingen"

van

„De Curaçaose Voetbalbond"

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Zondag, 30 December 1945.

Competitie A-klasse:

S.U.B.T. — Jong Curaçao 5—0.

WEDSTRIJDPROGRAMMA. STADION.

Competitie A-klasse:

3.45 uur n.m.

Zondag 6 Januari 1946: Jong Holland — Transvaal (Van Rosberg)

Zondag, 20 Januari 1946: S.U.B.T. — Jong Holland (Van Rosberg)

Competitie Reserve A-klasse:

Zondag, 27 Januari 1946: Jong Holland 2 — S.U.B.T. 2 *)

Zondag, 27 Januari 1946: Jong Holland — Transvaal (rest. 15 minuten v.d. wedst. Jong Holland — Transvaal in de 1e ronde van de Competitie.)

*) Deze wedstrijd wordt vooraf gegaan door het niet uitgespeelde gedeelte van de op 8 October 1944 gespeelde wedstrijd S.U.B.T. 2 — Jong Holland 2. Te spelen tijd 10 minuten, stand 0—1, S.U.B.T. begint met het nemen van een penalty.

SCHERPENHEUVEL.

Nederlaag-tournooi:

De wedstrijd tussen „Transvaal Comb." — „Atlanta Comb." vond jl. 30 December 1945 niet plaats, zulks op verzoek van C.V.V. Transvaal, aangezien enkele spelers, die voor de Comb. zouden uitkomen, blessures hadden opgelopen in de wedstrijden te Caracas. De wedstrijd is thans vastgesteld voor Zondag, 13 Januari 1946; de winnares hiervan moet dan op Zondag 27 Januari 1946 tegen Asiento uitkomen, terwijl de finale dan op Zondag 3 Februari 1946 gespeeld zal worden tussen **Jong Curaçao Comb.** tegen de winnares van 27 Januari 1946.

HET BESTUUR

Overdenking.

EERSTE ZONDAG NA OPENBARING.

Preek van den heiligen Leo, Paus, over de Openbaring.

Verheugt u in den Heer, zeer geliefden, nogmaals zeg ik u, verheugt u; want kort na de plechtigheid van Christus' geboorte is voor ons het feest Zijner openbaring aangebroken; en Hem, dien toen de Maagd gebaard heeft, heeft heden de wereld erkend.

Het mensgeworden Woord toch heeft aldus zijn komst op de wereld geregeld, dat Jezus na zijn geboorte den gelovigen geopenbaard werd, en voor zijn vervolgers verborgen bleef. Want toen reeds hebben de hemelen de heerlijkheid van God verkondigd en heeft over geheel de aarde de stem der waarheid geklonken, toen het engelenheir als verkondiger van den geboren Verlosser aan de herders is verschenen en een voor hen uitgaande ster de Wijzen naar Hem gevoerd heeft om Hem te aanbidden: zodat de geboorte van den waren Koning schitterde van zonsopgang tot zonsondergang, terwijl de Oosterse rijken door de Wijzen het geloof aan de gebeurtenis leerden kennen en het aan het Romeinse keizerrijk niet verborgen bleef.

Want ook de wreedheid van Herodes, die den hem verdachten Koning kort na zijn geboorte wilde doden, diende zonder het te weten deze schikking: zodat, terwijl hij zinnend op een een wrede misdaad een hem onbekend knaapje vervolgt door zonde onderscheid alle kinderen te laten vermoorden, de faam van de door de hemel aangekondigde komst van den heerser overal des te beter verspreid werd; en zowel de nieuwheid van het teken aan de hemel als de wreedheid van de bloeddorstigen vervolger maakte dat de tijding sneller en zorgvuldiger ingang vond.

Toen is ook de Verlosser naar Egypte gebracht, opdat het volk, overgeleverd aan oude dwaling, nu reeds tot het zo nabij zijnde heil door een verborgen genade zou worden voorbereid. En opdat het volk, hetwelk het bijgeloof nog niet verdreven had uit zijn hart nu reeds gastvrijheid zou verlenen aan de Waarheid.

Laten wij dan, zeer geliefden, in de Wijzen die Christus aanbaden, de eerstelingen erkennen van onze roeping en ons geloof; laten wij met een jubelend hart het begin onzer zalige verwachting vieren. Van toen af toch zijn wij begonnen binnen te treden in ons eeuwig erfdeel, van toen af zijn ons de geheimen der Schriftuur, die van Christus spreken, duidelijk geworden. En de waarheid, die de verblindheid der Joden afwijst, heeft aan alle volken haar licht gebracht. Laat ons dus deze allerheiligste dag vieren, waarop de Bewerker van ons heil zich geopenbaard heeft en laten wij Hem, dien de Wijzen als kind in de wieg vereerd hebben, aanbidden als den Almachtige in de hemel.

En zoals zij uit hun schatten den Heer mystieke geschenken hebben aangeboden, willen ook wij uit onze harten te voorschijn brengen, hetgeen Gode waardig is.

POLITIEBERICHTEN.

Wat de watertankwagen deed.

Had een aanrijding plaats in de B. v.d. Veen Zeppenfeldtstraat tussen een rijwiel en een watertankwagen genummerd 146-A en bestuurd door B.M. Het voorwiel van het rijwiel was in elkaar gedrukt. Geen persoonlijke ongelukken. Een onderzoek wordt ingesteld naar de schuldvraag.

Op de danspartij.

Werd assistentie gevraagd door J.R. voor een vechtpartij te Seroe Pretoe. Bij aankomst van de Politie bleek dat op een familie-danspartij aldaar de manspersoon genaamd F.R. gevochten had met een ander. F.R. was reeds verdwenen.

Wil het graag terug hebben.

Doet aangifte van vermissing van een blikken trommeltje inhoudende een bedrag van ongeveer ƒ 40.—, rijbewijs, vergunning, enige papieren en twee volle boekjes kaartjes der V.O.C. Heeft dit verloren tussen Oranjestad en Sint Nicolaas.

De auto er van door.

Doet aangifte van vermissing van zijn auto de manspersoon J.E. Deze auto, een blauwe twoseater en genummerd 1473-A, was van de parkeerplaats weggenomen.

Hij sloeg hem bewusteloos.

Verscheen aan de wacht de manspersoon genaamd G.H. wonende Z.W. 15 die verklaarde, dat hij bij een twist een man had geslagen en dat deze man nu bewusteloos in de Sint Maartenstraat lag. Bij aankomst van de politie was deze manspersoon reeds verdwenen. De zaak is voor nader onderzoek overgegeven aan de Recherche.

Werden verbaliseerd.

1 Persoon terzake parkeren naast een ander vervoermiddel zodat er geen ruimte is voor een voorbijgaand motorrijtuig om te passeren; 1 persoon wegens het optreden als bestuurder van een vierwielig motorrijtuig, wetende dat hem de bevoegdheid is ontzegd bij rechterlijk vonnis; 1 persoon wegens openbare dronkenschap; 1 persoon terzake vuil water op de openbare weg af laten vloeien.